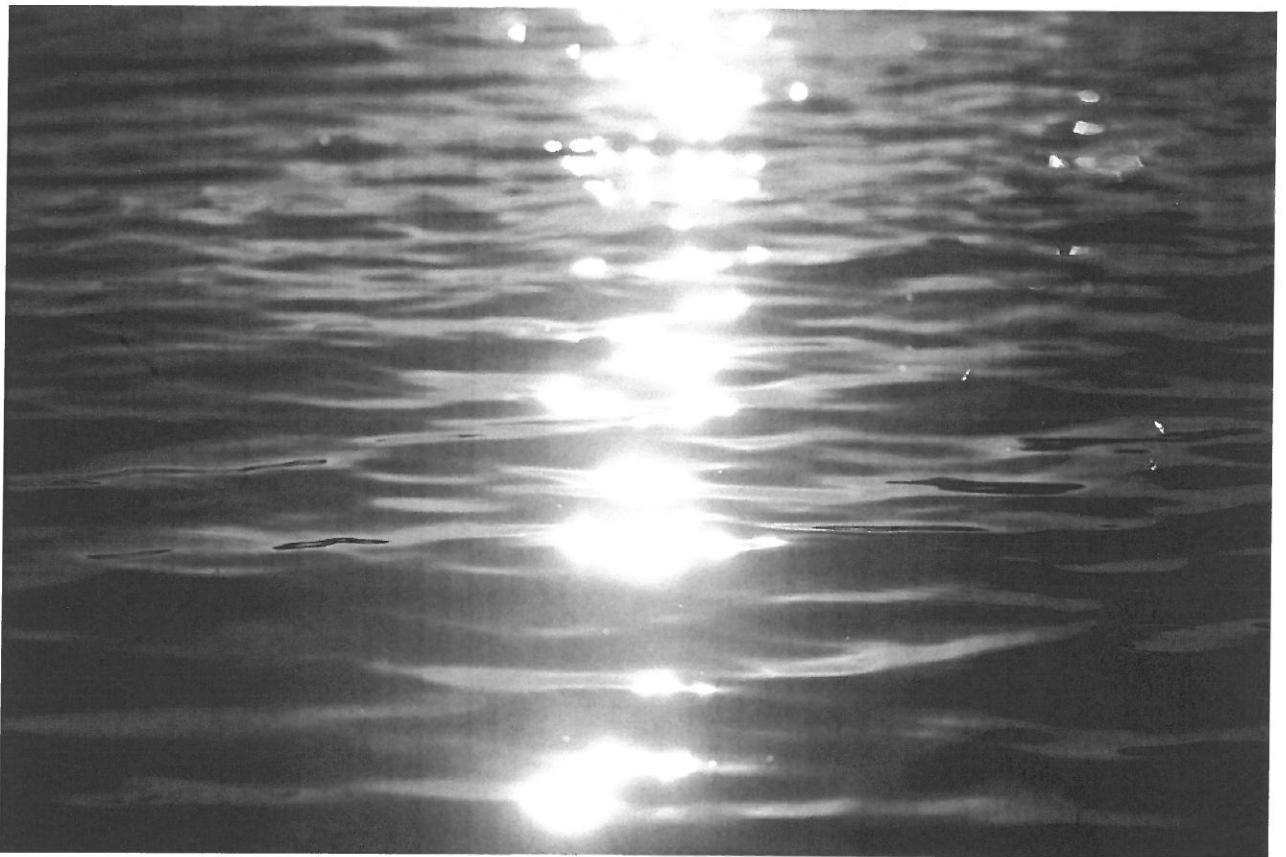

DRUKNEDØDSFALD I DANMARK, 2001-2011
- OG UDVIKLINGEN 1970-2011

Hanne Møller
Bjarne Laursen
Karin Helweg-Larsen
Juni 2013

**DRUKNEDØDSFALD I DANMARK, 2001-2011
- OG UDVIKLINGEN 1970-2011**

Hanne Møller, Bjarne Laursen, Karin Helweg-Larsen

© Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet, 2013

Gengivelse af uddrag, herunder figurer, tabeller og citater er tilladt mod tydelig kildeangivelse – det skal herunder fremgå, at rapporten er udarbejdet af Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet for TrygFonden.

Udgivet af

Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet
Øster Farimagsgade 5 A, 2. sal
1353 København K
sif@si-folkesundhed.dk
www.si-folkesundhed.dk

Finansieret af

TrygFonden smba (Tryghedsgruppen smba)
Lyngby Hovedgade 4, 2. sal
2800 Kgs. Lyngby
info@TrygFonden.dk
www.TrygFonden.dk

Elektronisk ISBN: 978-87-7899-244-4

Rapporten kan downloades på www.trygfonden.dk

DRUKNEDØDSFALD I DANMARK, 2001-2011
- OG UDVIKLINGEN 1970-2011

Hanne Møller
Bjarne Laursen
Karin Helweg-Larsen
Juni 2013

INDHOLDSFORTEGNELSE

FORORD.....	9
RESUMÉ AF UNDERSØGELSENS RESULTATER.....	11
DRUKNEDØDSFALD I 2011	11
DRUKNEDØDSFALD 2001-2011.....	11
FATALE DRUKNEULYKKER 2001-2011	11
SYGEHUSBEHANDLING AF DRUKNEOFRE I 2011	12
DRUKNEDØDSFALD: UDVIKLINGEN 1970-2011.....	12
LÆGEMIDDELBRUG BLANDT PERSONER I DRUKNEULYKKER.....	12
ENGLISH SUMMARY	13
UNINTENTIONAL DROWNING DEATHS 2011	13
DROWNING DEATHS 2001-2011	16
UNINTENTIONAL DROWNING 2001-2011	18
DROWNING DEATHS 1970-2011 – DANISH RESIDENTS.....	22
DATA SOURCES	23
1. INDLEDNING.....	24
1.1 BAGGRUND	24
1.2 FORMÅL.....	24
1.3 DEFINITION AF DRUKNING	24
2. DRUKNEULYKKER I DANMARK 2011	26
2.1 KARAKTERISTIKA VED FATALE DRUKNEULYKKER 2011	26
2.2 DANSKERE DRUKNET I UDLANDET I 2011	28
2.3 SYGEHUSBEHANDLEDE DRUKNEOFRE 2011.....	29
3. DRUKNEDØDSFALD I DANMARK 2001-2011.....	31
3.1 OMFANG	31
3.2 UDVIKLINGEN I DØDSMÅDE VED DRUKNING.....	31
3.3 KØN OG ALDERSFORDELING	31
3.4 NATIONALITET	32
3.5 DATAKILDER	32
3.6 UBESTEMT DØDSMÅDE	33
4. FATALE DRUKNEULYKKER I DANMARK 2001-2011	34
4.1 OMFANG, UDVIKLING OG OMSTÆNDIGHEDER.....	34
4.2 STED FOR DRUKNEULYKKEN	35
4.3 AKTIVITET FØR DRUKNEULYKKEN.....	39
4.4 BRUG AF REDNINGSVESTE	48
4.5 ANDRE TIL STEDE PÅ ULYKKESTIDSPUNKTET	49
4.6 BLEV GENOPLIVNING FØRSØGT?	50
4.7 BØRNS DRUKNEULYKKER.....	50
5. DRUKNEDØDSFALD BLANDT DANSKERE DRUKNET I DANMARK 1970-2011	52
5.1 OMFANG	52
5.2 UDVIKLING OVER TID.....	52

6. LÆGEMIDDELBRUG BLANDT PERSONER I DRUKNEULYKKER.....	55
6.1 BAGGRUND.....	55
6.2 METODE.....	55
6.3 LÆGEMIDDELBRUG BLANDT PERSONER OMKOMMET VED DRUKNEULYKKE.....	56
6.4 LÆGEMIDDELBRUG BLANDT PERSONER UDSAT FOR NÆRDRUKNING (ULYKKE).....	56
6.5 KONKLUSION.....	57
7. METODE.....	58
7.1 BEGREBER ANVENDT I RAPPORTEN.....	58
7.2 DATAKILDER OG ANALYSER.....	58
7.3 REVURDERING AF DØDSMÅDE.....	61
7.4 DATAKVALITET, SAMMENFATNING.....	61
7.5 VARIABLE.....	62
7.6 DEFINITION AF DRUKNING.....	63
REFERENCER.....	65
BILAGSTABELLER.....	66

TABELLER OG FIGURER I RAPPORTEN

Tabeller

Tabel 1a: Antal sygehusbehandlede drukneofre i 2011, opdelt på alder og køn.....	29
Tabel 1b: Antal sygehusbehandlede drukneofre i 2001-2011, opdelt på alder.....	30
Tabel 2: Druknedødsfald i Danmark i perioden 2001-2011, opdelt på døds måde og år.....	31
Tabel 3: Kønsopdeling i antal og procent for druknedødsfald i Danmark i perioden 2001-2011, opdelt på døds måde.....	32
Tabel 4: Druknedødsfald i perioden 2001-2011, opdelt efter døds måde og alder.....	32
Tabel 5: Druknedødsfald i Danmark i perioden 2001-2011, opdelt på bopælsland	32
Tabel 6: Fatale drukneulykker i Danmark i perioden 2001-2011, opdelt på aldersgrupper og år	34
Tabel 7: Fatale drukneulykker i Danmark i perioden 2001-2011, opdelt på sted og år	36
Tabel 8: Fatale drukneulykker i Danmark i perioden 2001-2011, opdelt på sted og køn	36
Tabel 9: Fatale drukneulykker i Danmark i perioden 2001-2011, opdelt på aktivitet og aldersgrupper	40
Tabel 10: Fatale drukneulykker i Danmark i perioden 2001-2011, opdelt på aktivitet og køn	41
Tabel 11: Fatale drukneulykker i Danmark i perioden 2001-2011, opdelt på aktivitet og år	41
Tabel 12: Fatale drukneulykker i Danmark i perioden 2001-2011, opdelt på aktivitet og måned for ulykke	42
Tabel 13: Fatale badeulykker i Danmark i perioden 2001-2011, opdelt på sted og måned for ulykke.....	44
Tabel 14: Andre til stede ved fatale drukneulykker i Danmark i perioden 2001-2011, opdelt på aktivitet	49
Tabel 15: Genoplivning ved fatale drukneulykker i Danmark i perioden 2001-2011, opdelt på aktivitet.....	50
Tabel 16: Fatale drukneulykker blandt børn 0-17 årige i Danmark i perioden 2001-2011, opdelt på år og køn	51
Tabel 17: Fatale drukneulykker blandt børn 0-17 årige i Danmark i perioden 2001-2011, opdelt på alder og aktivitet.....	51
Tabel 18: Medicinbrug for personer, der døde ved en drukneulykke – sammenlignet med en referencepopulation med samme fordeling på alder, køn og social-gruppe.	56
Tabel 19: Lægemedelbrug blandt personer sygehusbehandlet i forbindelse med drukneulykke – sammenlignet med referencepopulation med samme fordeling på alder, køn og socialgruppe. Procent, der har indløst recepter for de angivne typer af lægemidler.....	56

Figurer

Figur 1: Fatale drukneulykker i Danmark 2001-2011, opdelt på hhv. incidensrater pr. 100.000 befolkning og antal døde.....	26
Figur 2: Fatale drukneulykker i Danmark 2001-2011, opdelt på sted.....	27
Figur 3: Fatale drukneulykker i Danmark 2001-2011, opdelt på aktivitet	27
Figur 4: Kort over fatale drukneulykkerr i Danmark 2011.....	28
Figur 5: Kort over fatale drukneulykker i Danmark 2001-2011, opdelt på udvalgte aktiviteter.....	43
Figur 6: Kort over fatale badeulykker i Danmark 2001-2011.....	45
Figur 7: Kort over fatale drukneulykker i forbindelse med færdsel på havn i Danmark 2001-2011	46
Figur 8: Danskere druknet i Danmark i perioden 1970-2011, opdelt på døds måde	53
Figur 9: Danskere druknet i Danmark som følge af selvmord eller ulykke i perioden 1970-2011, opdelt på køn.....	53
Figur 10: Danskere druknet ved ulykke i Danmark i perioden 2001-2011, fordelt på aldersgrupper. Rater pr. 100.000 befolkning	54

BILAGSTABELLER

Tabel B1: Antal druknedødsfald i Danmark i perioden 1970-2011 opdelt på dødsårsag og år	66
Tabel B2: Antal fatale drukneulykker i Danmark i perioden 1970-2011 opdelt på år, køn og alder	67

FORORD

Statens Institut for Folkesundhed ved Syddansk Universitet har på foranledning af TrygFonden og Dansk Svømmeunion udarbejdet denne rapport, der præsenterer analyser af omfanget og årsagerne til druknedød som følge af ulykke, selvmord og drab. Fokus er på drukneulykker. Rapporten er en opfølgning på de tidligere "druknerapporter", der er udkommet årligt siden 2009.

De årlige druknerapporter består dels af en basisstatistik med årligt opdaterede tabeller og figurer, dels af udvalgte temaer, der veksler fra år til år. I dette års rapport sættes der, ud over basisstatistikken, fokus på lægemiddelbrug blandt druknede og nærdrunkede, fatale drukneulykker i havne samt brug af redningsveste.

Rapportens tal og analyser er baseret på data fra dødsattester, hvor dødsårsagen er angivet som drukning. Dødsattester fra Statens Serum Institut er den mest komplette kilde i Danmark mht. oplysninger om druknedødsfald. Derudover suppleres med andre kilder, herunder presseklip om drukneulykker indsamlet af TrygFonden, rapporter over redningsaktioner i danske farvande, politirapporter og avisartikler indsamlet af Søsportens Sikkerhedsråd samt data fra Rådet for Større Badesikkerhed. Information om danskere druknet i udlandet er indhentet fra SOS Danmark og fra presseklip.

Hanne Møller (kommunikationskonsulent, temakoordinator, cand.comm.), Bjarne Laursen (seniorforsker, cand.scient., ph.d.), og Karin Helweg-Larsen (seniorforsker, speciallæge), Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet har gennemført analyserne og udarbejdet rapporten. Karin Helweg-Larsen har forestået revurderingen af dødsattesterne mht. klassifikation af dødsårsag.

Tak til alle, der har stillet materialet og data til rådighed for projektet.

Rapporten er finansieret af TrygFonden.

København, 12. juni 2013

Knud Juel
Forskningsleder
Statens Institut for Folkesundhed,
Syddansk Universitet

Gurli Martinussen
Direktør
TrygFonden

RESUMÉ AF UNDERSØGELSENS RESULTATER

DRUKNEDØDSFALD I 2011

Blot 43 personer døde som følge af drukneulykker i 2011. Dermed er 2011 året med det hidtil laveste antal registrerede fatale drukneulykker i Danmark i den undersøgte periode (1970-2011). I alt druknede 78 personer i 2011, hvilket svarer til antallet i 2010.

Druknedødsfald 2011, hovedresultater:

- 12 personer mistede livet i drukneulykker på åbent hav/fjord, hvilket er det næstlaveste årlige antal i perioden, 1970-2011.
- 10 personer døde pga. drukneulykker i havne, hvilket er det samme som i 2010 og det laveste årlige antal i perioden.
- Ved de danske kyster døde 8 personer pga. drukneulykker i 2011, et antal der ligger i den lave ende i forhold til resten af perioden.
- Ét enkelt barn under 18 år døde ved drukning i 2011.
- Der var 28 druknedødsfald i 2011 som følge af selvmord i Danmark, hvilket er flere end i 2010 (med periodens færreste selvmord ved drukning: 20), dog betragtelig færre end i det foregående tiår, med gennemsnitligt 40 årlige druknedødsfald som følge af selvmord.
- I 2011 lå antallet af fatale druknedødsfald pr. 100.000 befolkning på 0,67 mod 1,03 gennemsnitligt i det foregående tiår (2001-2010).
- Der døde mindst tre danskere i udlandet i forbindelse med drukneulykker i 2011.

DRUKNEDØDSFALD 2001-2011

I alt døde 1.273 personer som følge af drukning i Danmark i perioden 2001-2011. Af disse var 713 (56%) ude for en drukneulykke, 432 (34%) begik selvmord, fire blev dræbt, mens dødsårsagen for de resterende 124 (10%) tilfælde var ubestemt. Hovedparten af de druknede var danskere (1128, svarende til 89%), mens de øvrige var udlændinge (145, svarende til 11%), heraf flest fra Tyskland (88 døde).

FATALE DRUKNEULYKKER 2001-2011

Det årlige antal druknedødsfald pga. ulykker var i perioden 2001-2009 nogenlunde konstant, men faldt markant i 2010 og 2011.

Fatale drukneulykker 2001-2011 i hovedtræk:

- 713 personer døde som følge af en drukneulykke i Danmark i perioden 2001-2011.
- Der var langt flere mænd (86%), end kvinder (14%).
- Der var overvægt af 45-64 årige, der udgjorde 43% af alle drukneulykkerne, mens kun 8% var under 18 år.
- Der var i gennemsnit fire drukneulykker om året blandt børn under 15 år.
- Omstændighederne ved børns drukneulykker afhang af barnets alder. Spædbørn druknede i badekar, småbørn ofte i havebassiner og større børn især ved badning.
- Alkohol var en faktor i hver fjerde drukneulykke (25%), særligt udtalt ved ulykker relateret til færdsel på havn (61%).
- De hyppigste steder for drukneulykker var: Åbent hav eller fjorde (26%), havne (24%), langs kysten (18%), vandløb (9%) og søer (8%).

- De tre hyppigste aktiviteter forbundet med drukneulykker var: Fritidsaktiviteter i båd (21%), badeulykker (18%) og drukneulykker, der skete som følge af færdsel på havn (17%). Dog var 20% af dødsfaldene uoplyst med hensyn til afdødes aktivitet op til drukneulykken.
- Udlændinge udgjorde 30% af alle dødsfald, som følge af badeulykker i perioden.

SYGEHUSBEHANDLING AF DRUKNEOFRE I 2011

- 58 personer blev behandlet på sygehus efter en druknehændelse (drukning eller nedkøling). Dette er samme tal som i 2010, når nedkøling medtages begge år. Af de 58 personer, behandlet i 2011, blev 44 personer behandlet med diagnosen drukning, og yderligere 14 med diagnosen nedkøling.
- En stor del var børn og unge under 15 år (i alt 21, 36 %).

DRUKNEDØDSFALD: UDVIKLINGEN 1970-2011

På baggrund af data fra Dødsårsagsregisteret er det muligt at følge udviklingen i drukned dødsfald over en længere periode. Disse historiske data omhandler dog alene danskere, der er druknet i Danmark. I alt 7.555 dødsfald blandt personer med fast bopæl i Danmark er i perioden 1970-2011 registreret i Dødsårsagsregisteret med drukning som den grundlæggende dødsårsag.

- Det årlige antal af drukned dødsfald blandt danskere i Danmark faldt markant i perioden, fra 213 i 1970 til 72 i 2011.
- Antallet af fatale drukneulykker faldt i samme periode fra 139 til 37.

LÆGEMIDDELBRUG BLANDT PERSONER I DRUKNEULYKKER

Forbruget af lægemidler var højt blandt personer, der omkom ved en drukneulykke eller var udsat for nærdrukning, sammenlignet med normalbefolkningen for en række lægemidler, særligt antipsykotisk medicin, beroligende midler og depressionsmedicin. Det kan dog ikke afgøres, om medicinen er en særskilt årsag til drukneulykken, eller om det er den bagvedliggende sygdom, der er den primære årsag.

ENGLISH SUMMARY

UNINTENTIONAL DROWNING DEATHS 2011

In 2011, 78 people died by drowning in Denmark, which together with the number of drowning deaths in 2010 present the lowest annual number of drowning deaths throughout the period 1970-2011. Forty-three of the 78 drowning deaths were unintentional, caused by accidents, representing the lowest number throughout the period.

Figure A illustrates the trend in the annual number and rate of unintentional drowning deaths in the period 2001-2011. In 2011, the rate per 100.000 inhabitants was 0.67 compared to an average of 1.03 per 100.000 for the preceding 10-year period.

Figure A: Unintentional drowning deaths 2001-2011. Number and incidence per 100,000

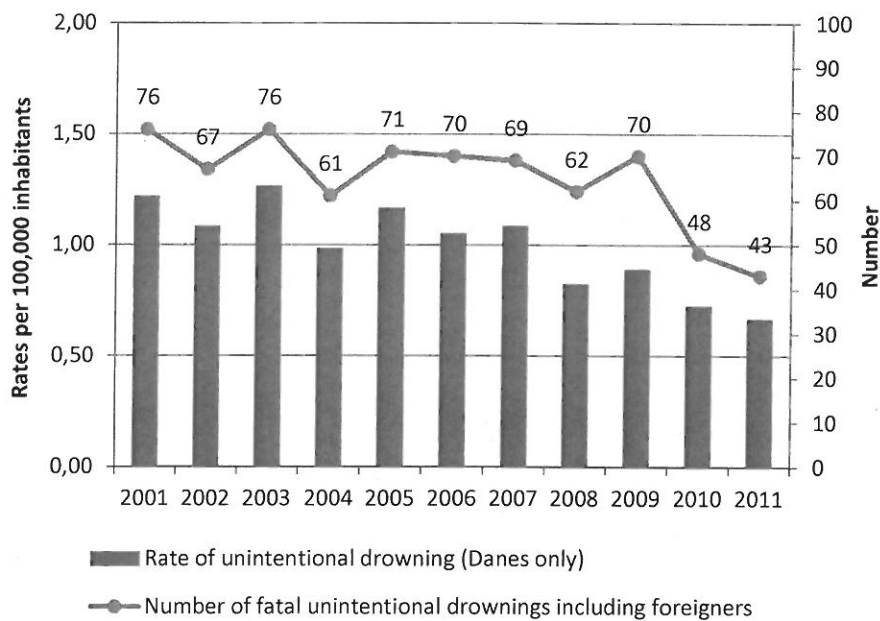
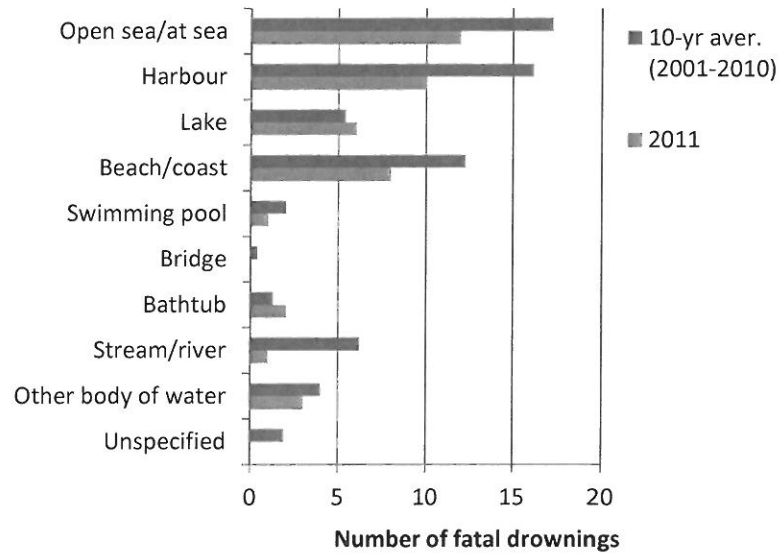

Figure B and Figure C show the place of occurrence of the drowning incidents and the activity of the drowned person prior to the accident, for 2011 compared to the 10-year average.

In 2011, there were fewer unintentional drowning deaths in harbours (10 deaths), at sea (12 deaths) and streams/canals (1 death) than the annual average during 2001-2010. Compared to 2010, there were more deaths at sea in 2011 (12 deaths versus 5 deaths).

Figure B: Fatal unintentional drowning deaths 2001-2011, by location

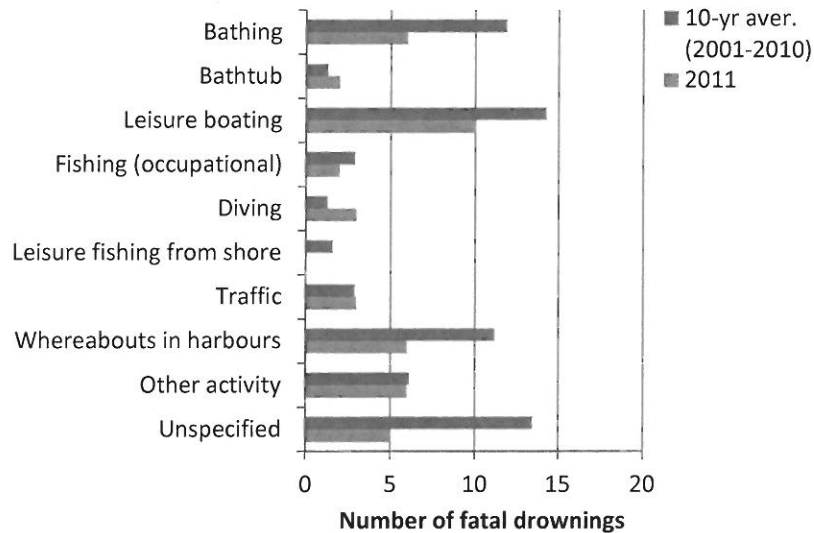

The table includes both Danes and foreigners. "Danes" means residents in Denmark, while foreigners include tourists, sailors and fishermen visiting Danish waters.

Unintentional drowning incidents often occur without witnesses; hence in some cases we lack information about the activity of the victim just before the accident and the circumstances of the drowning. In 2011, these information were missing in five of the 43 fatal drowning events. This is less than in the period in general (14 in average). (Figure B)

Figure C present the average annual number of unintentional drowning deaths by activity in the period 2001-2011 compared to the number in 2011. In 2011, markedly fewer were engaged in leisure boating, bathing/swimming, and whereabouts in harbours.

Figure C: Fatal unintentional drowning deaths, by activity

The table includes both Danes and foreigners. "Danes" means residents in Denmark, while foreigners include tourists, sailors and fishermen visiting Danish waters.

A lower number of drownings was found in virtually all age groups except in the age group above 75 years.

At present, we have not identified which factors that might explain the decrease in the number of unintentional drowning deaths in 2010 and 2012 compared to the former years.

DROWNING DEATHS 2001-2011

In the period 2001-2011, a total of 1,273 people died by drowning in Denmark. Of these deaths 713 (56%) were accidents, 432 (34%) were suicides, four were homicides, and the manner of death was undetermined in 124 (10%) cases. The number of drowning deaths averaged 116 per year during the period (Table A).

Manner of death

The number of unintentional drowning deaths was fairly constant until 2009 with approx. 60 to 70 deaths per year. In 2010 and 2011, however, the numbers were 48 and 43, respectively. The average annual number of suicides by drowning was 40, similarly with the lowest number (21 and 28 deaths) in 2010 and 2011 (Table A). Table B shows the rates per 100.000 among Danish residents.

Sex and age

Men accounted for the vast majority of fatal drowning deaths (928, 73%); this gender inequality related especially to unintentional drowning, 86% occurred among men.

Most drowning deaths occurred in the age group 45-64 years (528, 41%). Children and adolescents under 15 years of age comprised only a small proportion (45, 4%).

The highest number of suicides by drowning was among the elderly above 75 years (106, 25% of the suicides) (Table C).

Table A: Drowning deaths during 2001-2011, by year and manner of death

Manner of death	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Total
Unintentional	76	67	76	61	71	70	69	62	70	48	43	713
Suicide	51	47	42	50	23	52	44	38	36	21	28	432
Homicide	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	4
Undetermined	10	9	9	14	9	12	13	19	13	9	8	124
Total	137	125	129	125	103	134	126	119	119	78	78	1273

The table includes both Danes and foreigners. "Danes" means residents in Denmark, while foreigners include tourists, sailors and fishermen visiting Danish waters.

Table B: Number and rates of drowning by manner of death, 2001-2011

Manner of death	Number (all)	Per cent	Danish residents only	Incidence rate per 100,000*
Unintentional	713	56%	594	1.0
Suicide	432	34%	421	0.7
Homicide	4	0.3%	4	0.01
Undetermined	124	10%	109	0.2
Total	1273	100%	1128	1.9

*** Rates based on death by drowning among Danish residents only..*

Table C: Drowning deaths during 2001-2011, by age and manner of death

Manner of death	0-4	5-14	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74	75+	Unspec.	Total
Accident	14	26	59	46	76	151	157	97	79	8	713
Suicide	0	0	6	23	38	82	96	81	106	0	432
Homicide	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	4
Undetermined	1	0	5	10	23	18	24	20	22	1	124
Total	18	27	70	79	137	251	277	198	207	9	1273

The table includes both Danes and foreigners. "Danes" means residents in Denmark, while foreigners include tourists, sailors and fishermen visiting Danish waters.

Country of residence

Persons without permanent residence in Denmark account for 11% of all drowning deaths in the period and 17% of all unintentional drowning deaths. The majority of the deceased were tourists, leisure sailors or professional fishermen. The largest group were Germans visiting Denmark as tourists or leisure sailors. The second largest group were Poles, who were predominantly fishermen or crew members on ships.

Table D: Drowning deaths during 2001-2011, by country of residence and manner of death

Manner of death	Denmark	Germany	Norway	Sweden	Poland	Other and unspecified	Total
Unintentional	594	78	8	4	12	17	713
Suicide	421	4	2	4	0	1	432
Homicide	4	0	0	0	0	0	4
Undetermined	109	6	3	1	2	3	124
Total	1128	88	13	9	14	21	1273

UNINTENTIONAL DROWNING 2001-2011

In the period 2001-2011, 713 people died by unintentional drowning in Denmark. In this period, the 45-64-year-olds had the highest incidence of drowning, while children aged 0-14 years had the lowest. Unintentional drowning deaths among the 15-34-year-olds decreased, while it remained almost unchanged among the 45-64-year-olds. Throughout the period 2001-2011, among children below 15 years, the yearly number of fatal unintentional drowning deaths was consistently low.

Location of unintentional drowning deaths

In the period 2001-2011, the majority (68%) of the cases of fatal unintentional drowning occurred in open sea, harbour or at beach/coast (Table E). For men, most of the drowning accidents occurred at sea or in harbours, whereas for women most occurred at beach/coast and in open sea. The majority of unintentional drowning accidents at sea or in harbours occurred among 45-64-year-olds. Most people who drowned at beaches/coasts were over 45 years, while unintentional drowning in private swimming pools and public swimming baths occurred mostly for children and adolescents (Table F).

Table E: Unintentional drowning deaths 2001-2011 by location and year

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Total
Open sea/at sea	26	19	13	20	14	13	21	14	28	5	12	185
Harbour	19	14	18	16	22	23	12	11	17	10	10	172
Lake	4	7	10	3	5	5	5	7	3	5	6	60
Beach/coast	8	13	12	8	16	16	12	19	11	8	8	131
Swimming pool	2	3	5	2	4	0	1	3	0	0	1	21
Bathtub	2	1	1	3	1	1	1	1	2	0	2	15
Bridge	1	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	4
Stream/river	9	3	8	4	5	6	6	3	7	11	1	63
Other body of water	3	3	6	4	3	6	4	2	2	7	3	43
Unspecified	2	3	2	1	1	0	6	2	0	2	0	19
Total	76	67	76	61	71	70	69	62	70	48	43	713

The table includes both Danes and foreigners. "Danes" means residents in Denmark, while foreigners include tourists, sailors and fishermen visiting Danish waters.

Activity at the time of drowning

About 1/5 of unintentional drowning deaths occurred during leisure boating/sailing (22%), a little less during bathing or swimming (18%) and whereabouts in the harbour (17%). Together, these activities account for 56% of all unintentional drowning deaths and 70% of those for which the preceding activity was known. Of the 32 traffic-related drowning deaths most occurred in cars (27), usually by driving into the harbour, in a river or lake. Four accidents occurred while riding bikes and one while riding a moped.

Alcohol was a major factor in unintentional drowning; in 177 cases (25%) the drowned had been drinking alcohol before the event. In 16 of the 125 fatal bathing accidents (13%), the victim was intoxicated at the time of the accident.

In half of the traffic-related drowning deaths, it appears that the deceased was under the influence of alcohol.

The category "other activities" covers many different activities, including walking by a river, or a lake, boarding a boat (outside a harbour), various activities on ice, driving a tractor or other vehicles.

Of the 125 who drowned when bathing or swimming, 20 (16%) were children between 5 and 14 years, and 79 (63%) were elder than 45 years (Table F).

For women, unintentional drowning deaths mostly occurred during bathing/swimming, while for men, most occurred during leisure sailing. However, there were by far more men than women who drowned while bathing / swimming.

Table F: Unintentional drowning 2001-2011, by activity and age

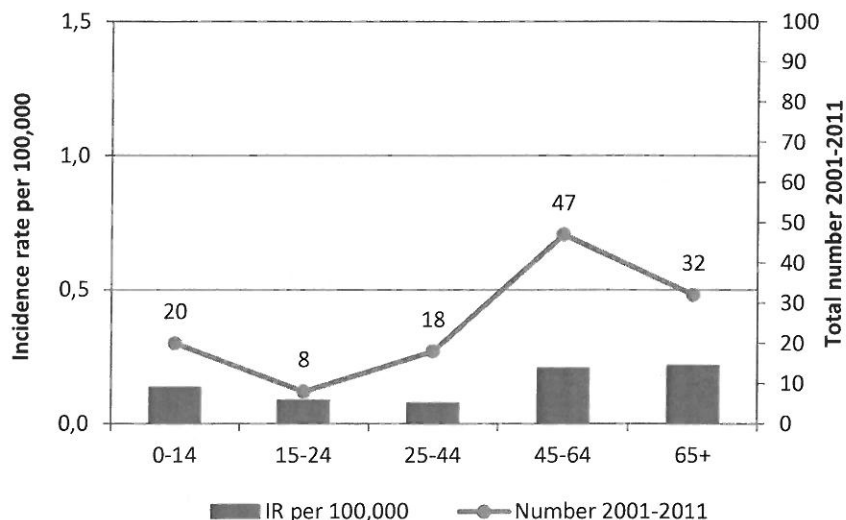
	0-4	5-14	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74	75+	Un-spec	Total	%
Bathing	0	20	8	8	10	26	21	18	14	0	125	18%
Bathtub	3	0	0	0	1	5	2	1	3	0	15	2%
Boating (leisure activity)	0	0	7	10	20	34	47	26	8	1	153	21%
Fishing (occupational)	0	0	2	3	6	6	4	3	0	7	31	4%
Diving	0	0	3	3	4	5	1	0	0	0	16	2%
Fishing from shore (leisure)	0	0	0	0	1	4	6	5	0	0	16	2%
Traffic	0	0	8	3	6	4	5	2	4	0	32	4%
Walking in harbour	0	0	12	8	9	25	38	19	7	0	118	17%
Other	9	2	4	5	10	15	11	7	4	0	67	9%
Unknown	2	4	15	6	9	27	22	16	39	0	140	20%
Total	14	26	59	46	76	151	157	97	79	8	713	100%

The table includes both Danes and foreigners. "Danes" means residents in Denmark, while foreigners include tourists, sailors and fishermen visiting Danish waters.

Drowning when bathing or swimming

In the period 2001-2011, between 6 and 16 persons drowned annually while bathing or swimming. In total, 125 people drowned at the beach, in pools, in lakes or other places. One fifth of the victims were below 18 years of age, while adults over 45 years accounted for the majority (79, corresponding to 63%). Men constituted 78% of the drowned and women 22%. Drowning most often occurred at the beach (70%), and mainly in July and August. A minor part occurred in swimming pools (indoor or outdoor) (12%) and lakes (8%). Foreigners (tourists) accounted for 30% of all unintentional drowning deaths when bathing (mainly at the beach).

Figure D: Unintentional drowning deaths while bathing/swimming 2001-2011. Number and rate per 100,000 inhabitants, by age group

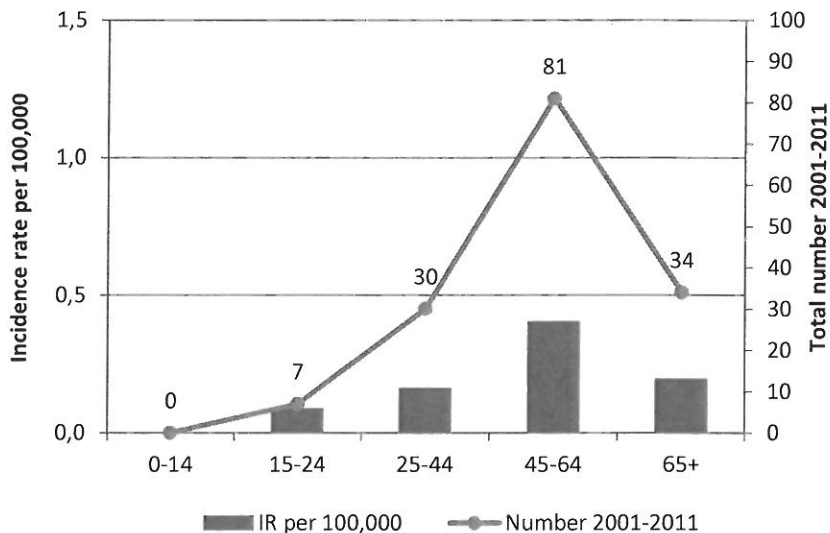
The total numbers includes both Danes and foreigners. "Danes" means residents in Denmark, while foreigners include tourists, sailors and fishermen visiting Danish waters, while the incidence rates are based on Danes only.

Drowning related to leisure sailing

During 2001-2011 in total 153 persons drowned during leisure sailing; of these 134 drowned at sea, nine in harbours, and seven in lakes or rivers/streams.

All the deceased persons were above 18 years of age, most were between 35-69 years (78%), and almost all were men (95%). Many drowned while fishing or hunting (31%) – the majority had sailed out in small boats to fish or tend fishing nets. Many sailing accidents occurred, however, during ordinary leisure boating (72, corresponding to 47%). In addition, nine people were kayaking and four were canoeing.

Figure E: Unintentional drowning deaths during leisure boating 2001-2011. Number and rate per 100,000, by age group

The total numbers includes both Danes and foreigners. "Danes" means residents in Denmark, while foreigners include tourists, sailors and fishermen visiting Danish waters, while the incidence rates are based on Danes only.

In only 13 of the 153 cases (8%) it was stated that the deceased was wearing a life jacket. Reports indicated that alcohol had been involved in 24 (16%) of the cases.

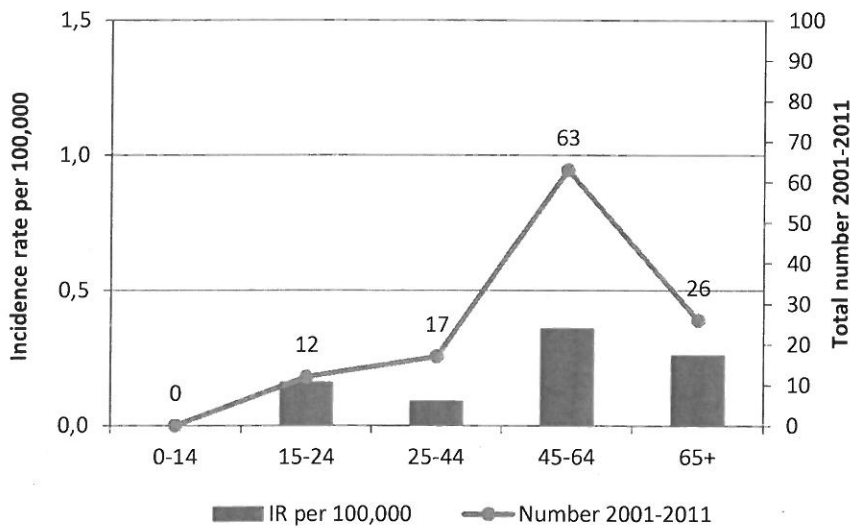
Many accidents occurred when sailors fell overboard, e.g. due to rough seas, gusts of wind, when starting the engine, or because the boat capsized or took in water and sank.

Drowning during whereabouts in harbours

In the period 2001-2011, totally 118 people drowned during whereabouts in harbours. One was aged 16 years, two were 17 years and the remaining were elder. The vast majority were men (110, corresponding to 93%), and most between 45 and 64 years (63, corresponding to 53%). Only 15% of the drowning events were witnessed by others. Most of the accidents only were discovered when the deceased was missing or was found lying lifeless in water.

In 2011, six persons drowned during whereabouts in harbours; all were men aged 20-69 years of age. Three of the deceased had been partying and subsequently been in the harbour.

Figure F: Unintentional drowning deaths during whereabouts in harbours 2001-2011. Number and rates per 100,000, by age group

The total numbers includes both Danes and foreigners. "Danes" means residents in Denmark, while foreigners include tourists, sailors and fishermen visiting Danish waters, while the incidence rates are based on Danes only.

DROWNING DEATHS 1970-2011 – DANISH RESIDENTS

In total 7,555 Danish residents drowned in the period 1970-2011. Of these, 3,218 were unintentional drowning deaths (43%), 3,610 (48%) were suicides, 35 deaths were homicides. The manner of death for 692 (9%) drowning deaths was undetermined.

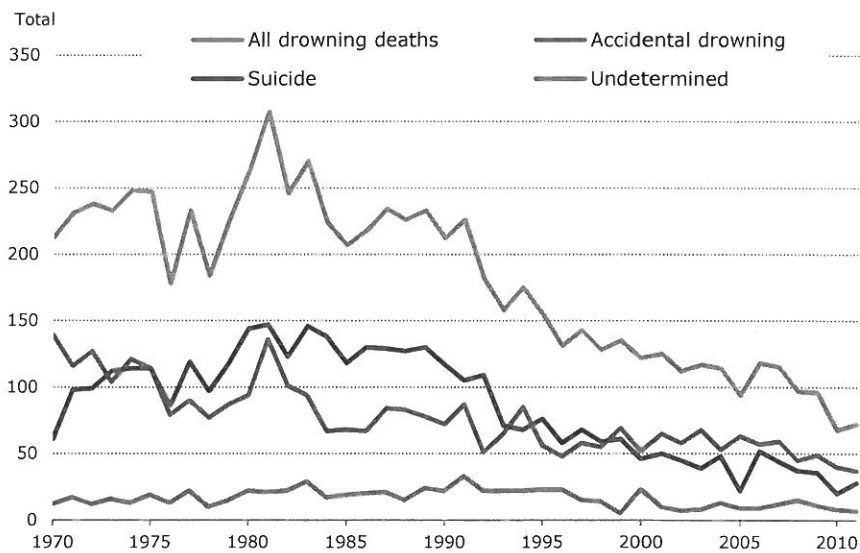
Trend 1970-2011

The annual number of Danish residents who drowned in Denmark dropped significantly in the period 1970-2011, from a maximum of 307 drowning deaths in 1981 and an annual average of 213 in the period to only 68 in 2010 (Figure G).

The number of fatal unintentional drowning fell from 139 in 1970 to 37 in 2011, and most among children, adolescents and adults less than 44 years of age, while the number among 45-64-year-olds and in the oldest group over 65 years remained about unchanged.

The trend in suicides by drowning showed a different pattern: The period 1970-1981 was characterized by an increase in the number of suicides from 61 to 147 annually, while the subsequent period up to 2011 was characterized by a decrease to 20 in 2010 and 28 in 2011. Particularly among women, the number of suicides by drowning fell markedly in the period and was during the last decade lower than among men. The annual number of suicides by drowning has been below 53 per year since 2000.

Figure G: Danish residents who drowned 1970-2011

The table includes both Danes and foreigners. "Danes" means residents in Denmark, while foreigners include tourists, sailors and fishermen visiting Danish waters.

DATA SOURCES

The study is based on the following data sources:

- National Cause of Death Register, Statens Serum Institut.
- Death certificates concerning drowned Danes and foreigners, gathered from the National Board of Health (and from 2012 Statens Serum Institut).
- National Patient Register/Statens Serum Institut. Data about drowning incidents treated in hospitals.
- Reports concerning rescue operations, police reports and newspaper articles on drowning collected by the Danish Maritime Authority (period 2002-2011).
- Information on drowning during the period 2007-2011 by the Danish Council for Greater Water Safety, primarily based on newspaper articles.
- Additional information on the drowning cases drawn from the internet.
- Press releases on drowning incidents in 2009-2011, collected by TrygFonden.
- Data supplied by SOS International.

Evaluation of the coding of manner of death

A review was carried out of all death certificates concerning deaths by drowning in order to verify the stated manner of death. All certificates with the following causes of death were included: ICD10 codes: V90, V92, W65-W74, X31, X38, X39, X71, X92, Y21 or one of the diagnosis T68 (hypothermia) and T75.1 (drowning and submersion). The reassessment was performed by a forensic specialist, skilled in classification of causes and manner of death. In the review, information about the circumstances and the location of the drowning, as well as any medical information were taken into account.

By 2007, the Danish National Board of Health changed the registration practice of death certificates and causes of death to a system of direct electronic reporting by the medical doctor, who had issued the death certificate. This meant that the coding of ICD10 Codes for the underlying and contributory causes of death to the Cause of Death Register was performed by the medical doctor at the post mortem examination, and not as previously by skilled coding staff in the National Board of Health that received all death certificates with doctors' notifications. Compared to former practice, a relatively large share of the electronic death certificates lacks information on the circumstances of the death. Furthermore, the coding of causes of death is obviously incorrect in a number of cases, and the manner of death is not stated. However in 2010 and 2011, the quality of coding has improved compared to 2007-2009.

Completeness of the data

For the years 2007-2011, approx. 5% of all deaths occurring in Denmark were not listed in the Cause of Death Register, presumably due to the fact that the death certificates had not been submitted to the National Board of Health. If this percentage also applies to drowning deaths, approx. 20 death certificates might be missing for these years. However, most of these drowning deaths were probably identified through the review of the alternative data sources, listed above.

1. INDLEDNING

1.1 BAGGRUND

Statens Institut for Folkesundhed (SIF), Syddansk Universitet har hvert år siden 2009 udarbejdet en druknestatistik, der beskriver forekomsten og karakteren af drukning i Danmark. Der har i de tidligere rapporter, ud over de faste opgørelser, været sat fokus på forskellige temaer, heriblandt de socioøkonomiske forhold blandt de druknedøde, sygehusbehandling af drukneofre, sæsonvariation mm. I denne rapport sættes fokus på lægemiddelbrug blandt personer i drukneulykker, fatale drukneulykker i havne samt brug af redningsvest.

Oplysninger om drukning i Danmark kan indhentes fra flere forskellige kilder. Dødsattester på personer, der er døde pga. drukning i Danmark, udgør hovedkilden i den database over druknedødsfald, som er oparbejdet på SIF. Oplysningerne fra dødsattesterne suppleres med information fra bl.a. Trygfondens presseklip om drukning og fra redningstjenesternes rapporter om redningsaktioner på og nær vand (herunder politi, Falck, Søværnets Operative Kommando (SOK)).

1.2 FORMÅL

Formålet med dette års druknestatistik er at beskrive:

- Karakteristika ved de ulykkesrelaterede druknedødsfald i 2011 sammenholdt med hele tiårsperioden (2001-2011).
- Omfanget og omstændighederne omkring druknedød i Danmark i perioden 2001-2011.
- Udviklingen i druknedødsfald blandt danskere druknet i Danmark i perioden 1970-2011.
- Sygehusbehandling af drukneofre i 2011 og udviklingen i perioden 2001-2011.
- Lægemiddelbrug blandt personer i drukneulykker (døde såvel som hospitalsbehandlede drukneofre).

Det primære fokus er drukneulykker, men drukning som følge af selvmord og drab vil blive beskrevet i udvalgte afsnit og tabeller.

1.3 DEFINITION AF DRUKNING

I denne rapport benyttes begreberne druknedød og hospitalsbehandling af drukneofre/nærdrukning:

Druknedødsfald: Inkluderer de druknedødsfald, hvor drukning er angivet som den primære dødsårsag på dødsattesten. Dernæst er også dødsfald kodet som nedkøling i vand medtaget, da det kan være svært at bestemme den egentlige årsag til druknedødsfaldet - disse udgør ca. 1%. Medtaget er også dødsfald, hvor dødsårsagen angives som en senfølge af nærdrukning. Senfølgerne medregnes, da dette netop angiver, at drukning er den tilgrundliggende årsag til dødsfaldet.

Døds måde ved drukning: Omfatter drukning ved ulykke, selvmord, drab eller uoplyst døds måde. Ved ulykker benyttes begrebet fatale drukneulykker, til forskel fra ikke fatale drukneulykker eller nærdrukne.

Hospitalsbehandling af drukneofre: Inkluderer druknehændelser, der førte til sygehuskontakt (skadestue og indlæggelse), og hvor den tilskadede ikke er død ved ankomsten til sygehuset.

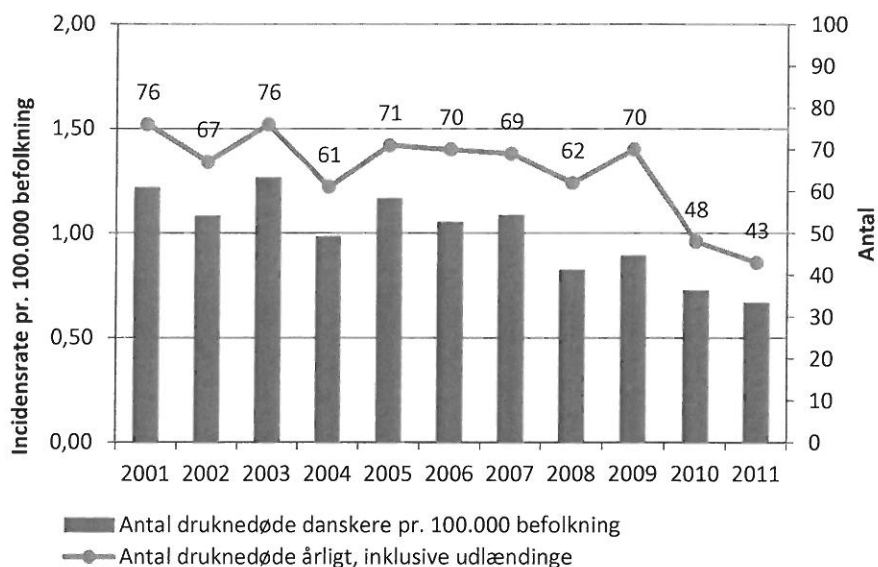
2. DRUKNEULYKKER I DANMARK 2011

I 2011 døde 78 personer i Danmark som følge af drukning, hvilket er nøjagtigt samme antal som i 2010. 43 af de 78 druknedødsfald i 2011 skete som følge af drukneulykker, og er dermed det lavest registrerede antal i hele perioden (dvs. fra 1970 og frem). I dette kapitel beskrives karakteristika ved de ulykkesrelaterede druknedødsfald i 2011 sammenlignet med forekomsten i perioden 2001-2010. I kapitel 3 beskrives udviklingen og årsagerne til druknedødsfaldene i perioden 2001-2011 mere uddybende.

2.1 KARAKTERISTIKA VED FATALE DRUKNEULYKKER 2011

Som figur 1 illustrerer, skiller 2011 sig ud med det hidtil laveste antal fatale drukneulykker i perioden. Raterne viser samme mønster, dvs. hvor mange druknedødsfald der er i forhold til befolkningen i det respektive år. I 2011 lå antallet af fatale drukneulykker pr. 100.000 befolkning på 0,67 mod 1,03 gennemsnitligt i det foregående tiår (2001-2010).

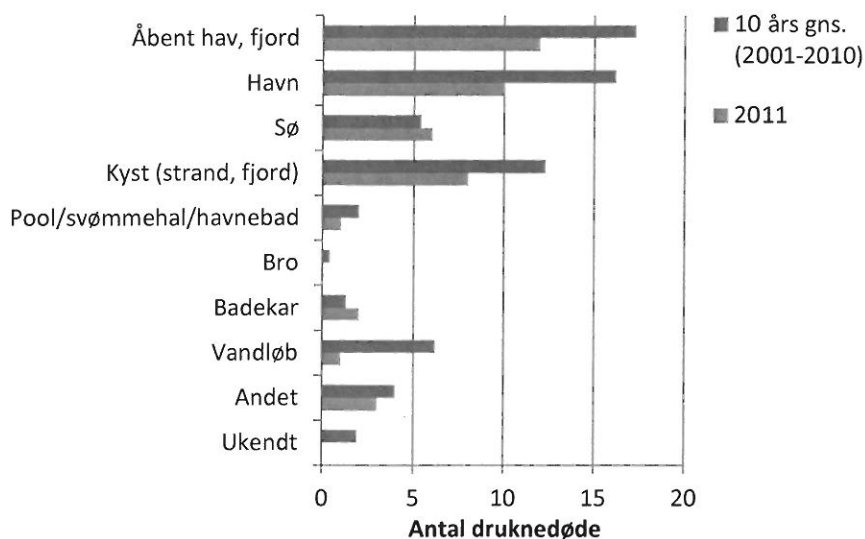
Figur 1: Fatale drukneulykker i Danmark 2001-2011, opdelt på hhv. rater pr. 100.000 befolkning og antal døde

I figur 2 og figur 3 vises for 2011 henholdsvis hvor ulykkerne skete (ulykkessted), og hvad personerne var i gang med, da ulykken skete (aktivitet), igen sammenholdt med et 10-års-gennemsnit.

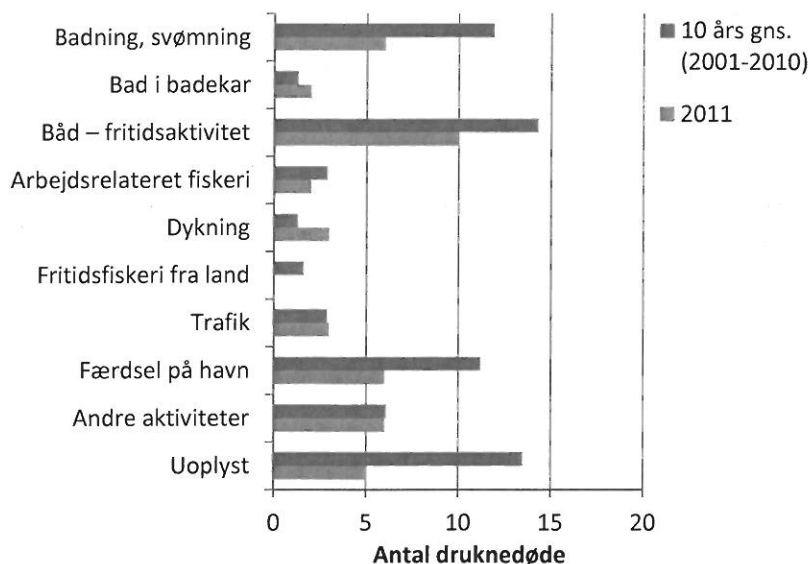
Det fremgår af figur 2, at der i 2011 skete markant færre fatale drukneulykker i havne (10), åbent hav (12) og vandløb (1) end gennemsnitligt i resten af perioden. I forhold til 2010 var antallet af druknedøde i 2011 i havne, søer og ved kysten på samme niveau. Til gengæld var der i 2011 over dobbelt så mange fatale drukneulykker på åbent hav end i 2010 (12 mod 5 i 2010).

Figur 2: Fatale drukneulykker i Danmark 2001-2011, opdelt på sted

Det fremgår af figur 3, at der i 2011 skete markant færre fatale drukneulykker i forbindelse med aktiviteter som badning, svømning, fritidssejls i båd og færdsel på havn sammenholdt med gennemsnittet for 10-års-perioden. Til gengæld var der i 2011 flere fatale drukneulykker som følge af badning i badekar, i forbindelse dykning samt trafikrelaterede drukneulykker end gennemsnitligt i de foregående 10 år.

Figur 3: Fatale drukneulykker i Danmark, opdelt på aktivitet

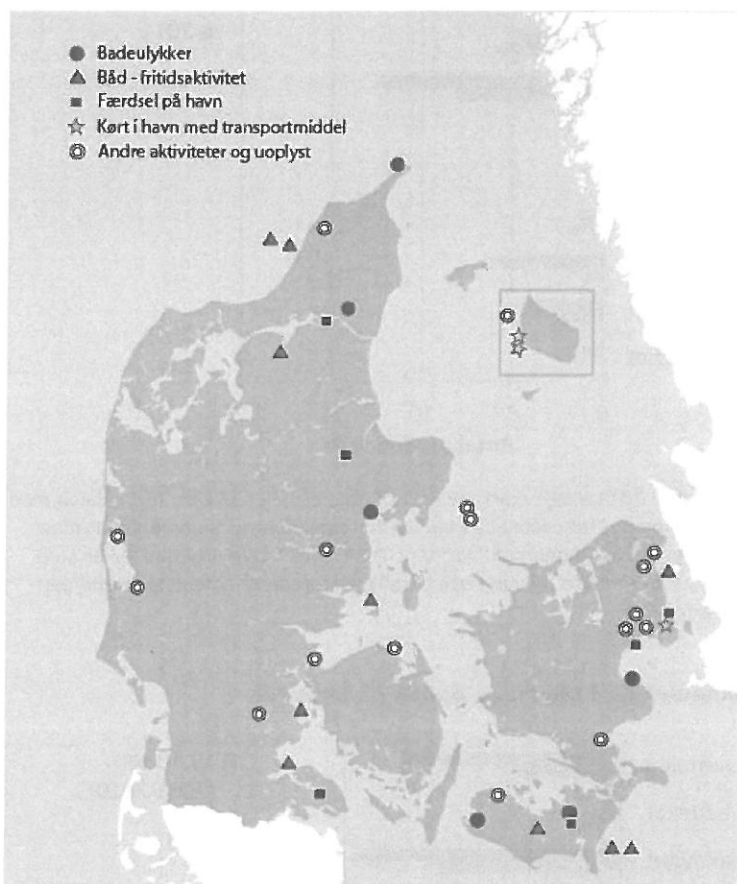

Da mange drukneulykker, der ender fatalt, ofte sker uden vidner, mangler vi i en del tilfælde oplysninger om den omkomnes aktivitet før druknehændelsen skete, og hvad det var, der gik galt. I 2011 var det dog blot i 5 ud af de 43 fatale drukneulykker (12%), der ikke var oplysninger herom, hvilket er en lavere andel end i perioden generelt (21%).

Årsagerne til hvorfor, der er markant færre antal fatale druknedødsfald i 2010 og 2011 end i de tidligere år, kender vi ikke. Det er dog nærliggende at formode, at det delvist kan tilskrives den

opmærksomhed, der inden for de seneste år har været på forebyggelse af drukneulykker. Dog ser vi tendenser til lignende fald i andre lande tæt på os, blandt andet i Sverige¹ og Norge.

Figur 4: Kort over fatale drukneulykker i 2011

Figur 4 viser, hvor de fatale drukneulykker i 2011 skete. Som det fremgår, skete ca. halvdelen, lige som i 2010, ved den jyske og sjællandske østkyst. Derudover er der forholdsmæssigt mange drukneulykker ved Lolland-Falsters kyster og havne.

2.2 DANSKERE DRUKNET I UDLANDET I 2011

Der er i Danmark ikke nogen myndighed eller instans, der har den fulde indsigt i, hvor mange danskere, der dør pga. drukning, i udlandet.

Vi har forsøgt at skaffe oplysninger om dette fra forskellige kilder, herunder SOS International, og fra TrygFondens presseklip.

I opgørelsen nedenfor vises de data, vi har indsamlet over, hvor mange danskere, der døde som følge af drukneulykker i udlandet i 2011.

Danskere døde som følge af drukning i udlandet i 2011

Spanien	Uganda
1	2

Kilde: SOS Danmark og TrygFondens presseklip

¹ Drukneulykker i Sverige: <http://ida.msb.se/ida2#page=a0124>. Drukneulykker i Norge: <http://www.folkhjelp.no/Presse/Drukningstatistikk>

Som det fremgår er der for 2011 kun oplysninger om tre danskere, der er døde i udlandet, hvilket er langt færre end i 2010, hvor der var oplysninger om 11 druknede danskere.

2.3 SYGEHUSBEHANDLEDE DRUKNEOFRE 2011

Langt fra alle druknehændelser er fatale. Flertallet, som har været tæt på at drukne, bliver reddet eller redder sig selv, inden tilstanden bliver livstruende og uden, at der er behov for yderligere behandling. Disse tilfælde bliver i almindelighed ikke registreret. I enkelte tilfælde er tilstanden så kritisk, at personen (drukneofret) bliver indbragt til et sygehus og behandlet der. I tabellen er medtaget personer, der er sygehusbehandlet med en druknediagnose, samt personer med en nedkølingsdiagnose, og hvor ulykkesstedet er angivet som vand eller hav – ellers kommer man til at medtage personer, der falder udenfor om vinteren og bliver fundet i nedkølet tilstand. Personer, der var erklæret døde ved ankomsten til sygehuset er ikke medtaget.

Tabel 1a: Antal sygehusbehandlede drukneofre i 2011, opdelt på alder og køn. Til sammenligning er vist antallet af druknedøde i 2011

Alder	Sygehusbehandlede			Døde i alt ifølge SIFs Drukregister
	Mænd	Kvinder	I alt	
0-4	6	2	8	1
5-9	4	2	6	0
10-14	5	2	7	0
15-19	3	2	5*	1
20-24	4	1	5	4
25-29	3	0	3	1
30-34	0	0	0	4
35-39	3	0	3	4
40-44	1	0	1	4
45-49	2	1	3	4
50-54	2	0	2	6
55-59	2	1	3	8
60-64	3	0	3	9
65-69	1	2	3	9
70+	5	1	6	23
I alt	44	14	58	78

*) Kun tre fra "Præstø-ulykken i 2011" indgår, da flertallet af de unge drukneofre fik diagnosen nedkøling samtidig med, at stedet for ulykken ikke var registreret.

Tabel 1a viser, at antallet af sygehusbehandlede drukneofre er betydeligt mindre end antallet af druknedøde. En af forklaringerne på dette kan være, at størstedelen af de druknedøde var døde, da de blev fundet, eller døde inden de ankom til sygehuset. En anden forklaring er, at der kan være givet andre diagnoser end drukning – i tilfældet som "Præstø-ulykken" (se nedenfor) oftest nedkøling. De sygehusbehandlede var, i modsætning til de druknedøde, fortrinsvis børn og unge. Omstændighederne omkring de druknehændelser, der førte til sygehusbehandling, er ikke undersøgt nærmere, men der er sandsynligvis tale om hændelser, hvor der var andre til stede, som kunne udføre genoplivning eller tilkalde hjælp hurtigt efter hændelsen.

En mere detaljeret analyse af de sygehusbehandlede drukneofre blev gennemført i forbindelse med druknerapporten for perioden 2001-2009.

Table 1b: Antal sygehusbehandlede drukneofre i 2005-2011, opdelt på alder

Alder	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	I alt
0-4	23	13	14	8	11	7	8	84
5-9	13	13	3	7	6	9	6	57
10-14	4	9	8	5	6	6	7	45
15-19	4	2	12	0	0	2	5	25
20-24	8	6	2	4	1	6	5	32
25-29	2	4	6	1	3	3	3	22
30-34	3	5	4	1	3	1	0	17
35-39	3	2	1	1	4	2	3	16
40-44	5	0	4	1	0	5	1	16
45-49	4	10	1	4	3	6	3	31
50-54	1	3	3	2	3	3	2	17
55-59	1	3	3	3	4	0	3	17
60-64	4	4	6	8	2	1	3	28
65-69	1	2	1	2	1	1	3	11
70+	4	4	5	4	1	6	6	30
I alt	80	80	73	51	48	58	58	448
Børn 0-14 ialt	40	35	25	20	23	22	21	186

Tallene for nærdrukning er noget højere end i tidligere opgørelser. Dette skyldes, at diagnosen nedkøling (T68.9) er medtaget, når nedkøling er sket i hav eller sø. Antallet af personer med diagnosen drukning var 44 i 2011, og yderligere 14 havde diagnosen nedkøling.

I perioden 2005-2011 er der sket et betydeligt fald i antallet af sygehusbehandlede i særdeleshed blandt børn og unge.

Det skal understreges, at analyserne af nærdrukning langt fra er så præcise som analyserne af de druknede, da der ikke er tilstrækkelige informationer i Landspatientregisteret til at beskrive aktivitet før drukning og omstændighederne ved nærdrukningen. Det ville kræve en journalgenmængning af de mulige tilfælde for at afgøre, om der er tale om drukning, og for at belyse de konkrete omstændigheder.

Præstøulykken

Den nok mest omtalte drukneulykke i 2011 var den såkaldte "Præstøulykke" i februar 2011, hvor en dragebåd med 13 efterskoleelever og to lærere kæntrede. En lærer druknede, og de fleste af eleverne blev indlagt. Omstændighederne omkring ulykken er beskrevet i detaljer i Den Maritime Havarikommissionens rapport². Da ulykken skete i februar måned, hvor vandet var meget koldt (omkring to grader), og de tilskadede lå længe i vandet, var diagnosen for de flestes vedkommende nedkøling og ikke drukning. Præstøulykken bidrager med kun tre personer i oversigten over sygehusbehandlede drukneofre 2011. Årsagen er, at diagnosen nedkøling kun medtages, når der er information om at nedkølingen er sket i vand, og denne information er ofte ikke registreret. Mange indlæggelser pga. nedkøling omfatter personer, som er blevet indlagte pga. kulden fx i vintersæsonen, ikke mindst ældre mennesker – og disse tilfælde har intet med drukning at gøre.

² Søulykkesrapport Dragebåd kæntring 11. februar 2011
http://www.dmaib.dk/Ulykkesrapporter/Søulykkesrapport_dragebåd.pdf

3. DRUKNEDØDSFALD I DANMARK 2001-2011

Dette kapitel belyser druknedødsfald i Danmark i perioden 2001–2011 som følge af ulykke, selvmord, drab og ubestemt dødsårsag. Materialet omfatter alle med fast bopæl i Danmark (herefter benævnt danskere) og udlændinge, herunder turister, fiskere, besætning på skibe, og fritidssejlere, der er på besøg i Danmark/de danske farvande. Det skal understreges, at materialet vedrørende udlændinge kan være mangelfuldt, jf. afsnit 7.2 i metodeafsnittet.

3.1 OMFANG

I alt døde 1.273 personer som følge af drukning i Danmark i perioden 2001-2011. Af disse skyldtes 713 (56%) ulykke, 432 (34%) selvmord, fire drab, mens dødsårsagen var ubestemt ved 124 (10%) tilfælde. Antallet af druknedødsfald lå i gennemsnit på 116 årligt i perioden (tabel 2).

3.2 UDVIKLINGEN I DØDSÅRÅDE VED DRUKNING

Det årlige antal drukneulykker lå nogenlunde konstant i perioden 2001-2009 med ca. 60-70 dødsfald om året. I 2010 og 2011 faldt antallet til hhv. 48 og 43 dødsfald. Hvad angår selvmord ved drukning, er tendensen den samme, idet 2010 og 2011 skiller sig ud med markant færre dødsfald, hhv. 21 i 2010 og 28 i 2011, mod gennemsnitligt 43 i perioden 2001-2009.

Tabel 2: Druknedødsfald i Danmark i perioden 2001-2011, opdelt på dødsårsag og år

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Total
Ulykke	76	67	76	61	71	70	69	62	70	48	43	713
Selvmord	51	47	42	50	23	52	44	38	36	21	28	432
Drab	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	4
Ubestemt	10	9	9	14	9	12	13	19	13	9	8	124
I alt	137	125	129	125	103	134	126	119	119	78	78	1273

Tabellen omfatter både danskere og udlændinge. Danskere forstås her som personer med fast bopæl i Danmark, mens udlændinge omfatter bl.a. turister, sejlere og fiskere.

3.3 KØN OG ALDERSFORDELING

Mænd udgjorde langt hovedparten af de druknede (928, 73%), og særligt for drukneulykkerne var mændenes andel høj (610 eller 86%) (tabel 3).

De fleste druknedødsfald skete i aldersgruppen 45-64 år (528, 41%). Antalsmæssigt udgjorde børn og unge under 15 år en lille andel (45, 4%). De ældste over 75 år havde den højeste forekomst af selvmord ved drukning (106, 25% af selvmordene) (tabel 4). Se endvidere figur 8 og figur 9 i kapitel 5 for udviklingen i de ulykkesrelaterede druknedødsfald siden 1970.

Tabel 3: Kønsfordeling i antal og procent for druknedødsfald i Danmark i perioden 2001-2011, opdelt på døds måde

	Mænd		Kvinder		I alt
	Antal	Procent	Antal	Procent	
Ulykke	610	86%	103	14%	713
Selv mord	226	52%	206	48%	432
Drab	2	50%	2	50%	4
Ubestemt	90	73%	34	27%	124
I alt	928	73%	345	27%	1273

Tabellen omfatter både danskere og udlændinge. Danskere forstås her som personer med fast bopæl i Danmark, mens udlændinge omfatter bl.a. turister, sejlere og fiskere.

Tabel 4: Druknedødsfald i perioden 2001-2011, opdelt efter døds måde og alder

	0-4	5-14	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74	75+	Uoplyst	I alt
Ulykke	14	26	59	46	76	151	157	97	79	8	713
Selv mord	0	0	6	23	38	82	96	81	106	0	432
Drab	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	4
Ubestemt	1	0	5	10	23	18	24	20	22	1	124
I alt	18	27	70	79	137	251	277	198	207	9	1273

Tabellen omfatter både danskere og udlændinge. Danskere forstås her som personer med fast bopæl i Danmark, mens udlændinge omfatter bl.a. turister, sejlere og fiskere.

3.4 NATIONALITET

Udlændinge, dvs. personer uden fast bopæl i Danmark, udgjorde i perioden 2001-2011 11% af alle druknedødsfald og 17% af alle fatale drukneulykker. Disse personer er oftest turister, sejlere eller erhvervsfiskere. Den største gruppe udgøres af tyskere, der primært var i Danmark som turister eller fritidssejlere. De omkomne polakker var overvejende fiskere eller besætningsmedlemmer på skibe. I 2011 omkom 6 udlændinge i Danmark, hvilket er det laveste antal i perioden, 2001-2011. De omkomne udlændinge druknede alle i forbindelse med ulykker, to under badning, tre i forbindelse med fritidssejlsads og en pga. kørsel i havn.

Tabel 5: Druknedødsfald i Danmark i perioden 2001-2011, opdelt på bopælsland

	Danmark	Tyskland	Norge	Sverige	Polen	Andet, uoplyst	I alt
Ulykke	594	78	8	4	12	17	713
Selv mord	421	4	2	4	0	1	432
Drab	4	0	0	0	0	0	4
Ubestemt	109	6	3	1	2	3	124
I alt	1128	88	13	9	14	21	1273

3.5 DATAKILDER

Dødsårsagsregisteret var den primære datakilde til analyse af druknedødsfald suppleret med oplysninger fra Søsportens Sikkerhedsråd i perioden 2002-2011, Rådet for Større Badesikkerhed i perioden 2007-2011 og TrygFondens presseklip i perioden 2009-2011.

I 2011 blev således 70 personer identificeret på baggrund af Dødsårsagsregisteret. Yderligere 8 personer blev fundet ved brug af de øvrige kilder, heraf 6 blandt TrygFondens presseklip, 4 fra Søsportens Sikkerhedsråd, og 4 fra Rådet for Større Badesikkerhed. Af de 8 personer var de 6 udlændinge.

Af de 70 druknedødsfald identificeret i Dødsårsagsregisteret indgik 11 også i Søsportens Sikkerhedsråds arkiver, 24 var omtalt i presseklip (TrygFonden), og 15 var registreret af Rådet for Større Badesikkerhed. Oplysninger herfra blev benyttet til at supplere oplysningerne fra Dødsårsagsregisteret. 39 druknedødsfald var alene registreret i Dødsårsagsregisteret. De fleste af disse var selvmord, mens 11 af dem var drukneulykker.

Se endvidere metodeafsnittet i kapitel 7 for en uddybende beskrivelse af datakilder og databehandling.

3.6 UBESTEMT DØDSMÅDE

Blandt de 1273 druknedødsfald i perioden kunne dødsmåden i hver 10. tilfælde ikke fastslås med sikkerhed. Det drejede sig ofte om hændelser, hvor den afdøde havde været alene, og hvor der således ikke forelå tilstrækkelig information til at afgøre, hvorvidt der var tale om en ulykke, et selvmord eller et drab. 2008 lå markant højere end de tidligere år med hensyn til andelen med ubestemt dødsårsag (16%). Dette skyldtes, at der i løbet af 2007 blev indført elektronisk indberetning af dødsattest, som medførte, at der i forhold til de tidligere år var færre oplysninger på dødsattesten, og det derfor var blevet sværere at revurdere dødsårsagen. Dette er dog blevet betydeligt forbedret i 2011. For perioden 2009-2011 har presseklip indsamlet af TrygFonden medvirket til at kunne afklare dødsårsagen (dvs. om det var ulykke, selvmord eller drab), hvor manglende oplysninger på dødsattesten umuliggjorde bestemmelse af dødsårsag. I metodekapitlet vises eksempler på druknedødsfald, hvor dødsårsagen er ubestemt.

4. FATALE DRUKNEULYKKER I DANMARK 2001-2011

4.1 OMFANG, UDVIKLING OG OMSTÆNDIGHEDER

I perioden 2001-2011 døde 713 personer ved en drukneulykke i Danmark. Antallet af fatale drukneulykker har i hele perioden ligget højest blandt de 45-64 årige (43% af alle drukneulykkesdødsfald). Bortset fra et fald i 2010-2011 har forekomsten blandt de 45-64 årige været nogenlunde konstant i perioden. Blandt børn og unge i alderen 5-24 år er der sket et markant fald i perioden. De seneste tre år, 2009-2011, døde ingen børn i alderen 5-14 år som følge af drukneulykker. Blandt de ældre over 65 år har antallet af fatale druknedødsfald været mere vekslende i perioden (tabel 6). Faldet i antallet af drukneulykker blandt børn og unge afspejles også i data fra hospitalerne. Data fra Landspatientregistret viser, at antallet af hospitalsbehandlede børn i alderen 0-9 år med druknediagnoser, er næsten halveret i perioden 2005-2011. Særligt blandt de yngste børn i alderen 0-9 år er antallet faldet markant (tabel 1b).

Tabel 6: Fatale drukneulykker i Danmark i perioden 2001-2011, opdelt på aldersgrupper og år

Alder	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	I alt
0-4	3	1	0	3	2	0	0	2	0	2	1	14
5-14	2	4	2	3	2	6	3	4	0	0	0	26
15-24	10	5	4	10	5	6	5	5	4	1	4	59
25-34	10	4	7	2	7	2	1	4	3	2	4	46
35-44	8	11	8	9	3	6	10	3	9	3	6	76
45-54	16	14	15	8	19	15	20	12	12	12	8	151
55-64	15	13	16	13	18	19	17	13	17	9	7	157
65-74	6	6	10	8	8	12	6	14	14	7	6	97
75+	6	9	14	5	7	4	7	5	3	12	7	79
Uoplyst	0	0	0	0	0	0	0	0	8	0	0	8
I alt	76	67	76	61	71	70	69	62	70	48	43	713

Tabellen omfatter både danskere og udlændinge. Danskere forstås her som personer med fast bopæl i Danmark, mens udlændinge omfatter bl.a. turister, sejlere og fiskere.